

Lieta C-71/24

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2024. gada 30. janvāris

Iesniedzējtiesa:

Sąd Okręgowy w Krakowie (Polska)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2024. gada 12. janvāris

Prasītāja:

Alior Bank S.A.

Atbildētāja:

J.D.

Pamatlietas priekšmets

Patēriņa kredīta līgums; procentu likmes summām, uz kurām attiecas līgums; informācijas sniegšanas pienākumu apjoms.

Prejudiciālā jautājuma priekšmets un juridiskais pamats

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK (turpmāk tekstā – “Direktīva 2008/48/EK”) 10. panta 2. punkta f) un g) apakšpunkta, 3. panta j) punkta interpretācija; Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (turpmāk tekstā – “Direktīva 93/13/EEK”) 3. panta 1. un 2. punkta, 4. panta 1. punkta, 5. panta interpretācija; LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

1 Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK (OV 2008, L 133, 66. lpp.) 10. panta 2. punkta f) apakšpunkts, kas lasīts kopsakarā ar tās 3. panta j) punktu, Savienības tiesību efektivitātes principa un šīs direktīvas mērķa kontekstā, kā arī ņemot vērā Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV 1993, L 95, 29. lpp.) 3. panta 1. un 2. punktu, kas lasīts kopsakarā ar tās 4. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāda prakse, ka patērētāju kredītlīgumos, kuru noteikumi starp pārdevēju vai piegādātāju (kreditoru) un patērētāju (aizņēmēju) netika atsevišķi apspriesti, tiek iekļauti līguma noteikumi, kuros ir paredzēta procentu likme ne tikai par patērētājam izmaksāto kredīta summu, bet arī ar procentiem nesaistītajām kredīta izmaksām (proti, komisijas maksām vai citiem maksājumiem, kas nav patērētājam izmaksātās kredīta summas daļa, bet kas veido daļu no kopējās summas, kura patērētājam jāmaksā, izpildot savas saistības saskaņā ar patēriņa kredītlīgumu)?

2 Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK [(OV 2008, L 133, 66. lpp.)] 10. panta 2. punkta f) un g) apakšpunkts, Savienības tiesību efektivitātes principa un šīs direktīvas mērķa kontekstā, kā arī ņemot vērā Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos [(OV 1993, L 95, 29. lpp.)] 5. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāda prakse, ka patērētāju kredītlīgumos, par kuru noteikumiem starp pārdevēju vai piegādātāju (kreditoru) un patērētāju (kredītaņēmēju) nebija atsevišķas apspriešanās, tiek iekļauti līguma noteikumi, kuros vienīgi tiek norādīta aizņēmuma likme un summas veidā izteikta kapitalizēto procentu kopējā vērtība, kuri patērētājam ir jāmaksā, pildot savas saistības saskaņā ar šo līgumu, vienlaikus skaidri neinformējot patērētāju, ka (summas veida izteiktu) kapitalizēto procentu aprēķināšanas pamatā ir summa, kas nav patērētājam faktiski izmaksātā kredīta summa, un it īpaši ka tā ir summa, ko veido patērētājam izmaksātā kredīta summa, kā arī ar procentiem nesaistītās kredīta izmaksas (proti, komisijas maksas vai citi maksājumi, kas nav patērētājam izmaksātās kredīta summas daļa, bet kas veido daļu no kopējās summas, kura patērētājam jāmaksā, izpildot savas saistības saskaņā ar patēriņa kredītlīgumu)?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

LESD 169. panta 1. punkts

Eiropas Savienības Pamattiesību harta: 38. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK: 3. panta j) punkts, 10. panta 2. punkta f) apakšpunkts

Padomes Direktīva 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos: 3. panta 1. un 2. punkts, 4. panta 1. punkts, 5. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas

2011. gada 12. maija *ustawa o kredycie konsumenckim* [Likums par patēriņa kredītu]:

5. panta 6., 6.a un 10. punkts:

6) kredīta kopējās izmaksas – visas izmaksas, kuras ir jāmaksā patērētājam saistībā ar kredītliģumu, it īpaši:

a) procenti, maksas, komisijas nauda, nodokļi un uzcenojums, ja tie ir zināmi kredīta ņēmējam, kā arī

b) papildu pakalpojumu, it īpaši apdrošināšanas, izmaksas, ja to apmaksā ir nepieciešama, lai saņemtu kredītu vai saņemtu to ar piedāvātajiem nosacījumiem [..]

6a) ar procentiem nesaistītās izmaksas – visas izmaksas, kas patērētājam ir jāmaksā saistībā ar patēriņa kredītliģumu, izņemot procentus.

10) “aizņēmuma likme” – likme, kas izteikta kā fiksēti vai mainīgi procenti, ko katru gadu piemēro izmaksātai kredīta summai atbilstīgi kredītliģumam.

30. panta 1. punkta 6. apakšpunkts: Patēriņa kredītliģumā [..] norāda [..] aizņēmuma likmi, šīs likmes piemērošanas nosacījumus, kā arī aizņēmuma likmes maiņas periodus, nosacījumus un kārtību, kā arī – attiecīgos gadījumos – indeksācijas vai standarta procentu likmi, kas piemērojama sākotnējai aizņēmuma likmei; ja patēriņa kredītliģumā ir paredzētas dažādas aizņēmuma likmes, šo informāciju sniedz par visām liģuma darbības laikā piemērojamajām procentu likmēm.

45. panta 1. punkts: Ja kreditors ir pārkāpis [..] 30. panta 1. punkta 1.–8. punktu [..], patērētājs pēc tam, kad kreditors ir izsniedzis rakstveida paziņojumu, atmaksā kredītu bez procentiem un citām kredīta izmaksām, kuras pienākas kreditoram liģumā noteiktajā termiņā un veidā.

1964. gada 23. aprīļa *ustawa – Kodeks cywilny* [Civilkodeksa likums]:

385.¹ panta 1. punkts: Patērētāju līguma noteikumi, kuri nav tikuši atsevišķi apspriesti, patērētājam nav saistoši, ja tajos viņa tiesības un pienākumi ir noteikti pretēji labiem tikumiem, būtiski apdraudot viņa intereses (nepieļaujami līguma noteikumi). Šī tiesību norma neattiecas uz noteikumiem par pušu pamatpienākumiem, it īpaši cenu vai atlīdzību, ja tie ir formulēti nepārprotami.

359. panta 1.–2.² punkts:

1. punkts: Procenti par naudas summu ir maksājami tikai tad, ja tas izriet no tiesību akta vai likuma, tiesas nolēmuma vai citas kompetentās iestādes lēmuma.

2. punkts: ja procentu apmērs nav noteikts citādi, maksājami ir likumiskie procenti tādā apmērā, kas atbilst Polijas Nacionālās bankas standartlikmei, kurai pieskaitīti 3,5 procentpunkti.

2.¹ punkts: maksimālais procentu apmērs, kas izriet no tiesību akta, nedrīkst pārsniegt divkāršu likumisko procentu apmēru (maksimālie procenti) gadā.

2.² punkts: ja procentu apmērs, kas izriet no tiesību akta, pārsniedz maksimālos procentus, maksājami ir maksimālie procenti.

Īss pamata lietas faktisko apstākļu un procesa izklāsts

- 1 2017. gada 29. novembrī prasītāja *Alior Bank S.A.* Varšavā kā kreditore un atbildētāja J.D. kā aizņēmēja un patērētāja noslēdza kredītlīgumu. Banka piešķīra kredītu par kopējo summu 199 814,35 PLN. Aizņēmējas rīcībā tika nodota summa 171 840,34 PLN, jo banka no kredīta summas iekasēja komisijas maksu par kredīta piešķiršanu 27 974,01 PLN apmērā. Par šo līgumu nebija atsevišķas apspriešanās, bet tas tika noslēgts, izmantojot bankas sagatavotu līguma paraugu. Kopējā summa, kas atbildētājai bija jāmaksā saskaņā ar līgumu, bija 316 290,86 PLN, un to veidoja: summa 171 840,34 PLN apmērā par kredīta pamatsummu (izmaksātā kredīta summa), summa 27 974,01 PLN apmērā par komisijas maksu par piešķirto kredītu un summa 116 476,51 PLN apmērā par kapitalizētajiem procentiem, kas tika aprēķināti kā procentu likme par kopējo izmaksātā kredīta un komisijas maksas summu.
- 2 Kredīts tika piešķirts un izmaksāts. Tā kā atbildētāja neatmaksāja savas līgumā noteiktās saistības, banka pēc nesekmīgiem aicinājumiem samaksāt kavētos maksājumus kredīta līgumu izbeidza. 2023. gada 21. martā banka iesniedza prasību tiesā par summas 148 990,69 PLN samaksu, ko veido: kredīta pamatsumma 124 281,23 PLN apmērā un nokavējuma procenti 24 709,46 PLN apmērā.
- 3 Atbildētāja pieprasīja, lai kā sankcija tiktu piemērots bezmaksas kredīts, jo procenti bija aprēķināti par kredīta izmaksām un tādējādi gada procentu likme (GPL) līgumā bija norādīta kļūdaini.

- 4 Tāpat atbildētāja apgalvoja, ka prasītāja procentu likmi visam kredītīguma darbības laikam aprēķināja par summu, ko veido kredīta pamatsumma un ar kredītu nesaistītās izmaksas (komisijas maksa). Atbildētājas ieskatā aizdevēja nedrīkstēja aprēķināt procentus par komisijas maksu, pat ja to būtu finansējusi, bet tikai par izmaksāto kredīta summu.
- 5 Pamatojoties uz atbildētājas apgalvojumiem, iesniedzējtiesai radās būtiskas šaubas par Savienības tiesību normu, it īpaši Direktīvas 2008/48, pareizu interpretāciju. Šai interpretācijai ir tieša ietekme uz to valsts tiesību normu interpretāciju, ar kurām īsteno Savienības tiesības, it īpaši Likuma par patēriņa kredītu normas.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma izklāsts

- 6 Polijā ir iedibināta prakse, saskaņā ar kuru tiek pieļauta tāda pārdevēja vai piegādātāja rīcība, ka, piešķirot patēriņa kredītus, patēriņa kredītīgumos procenti par kredīta lietošanu tiek aprēķināti par summu, ko veido patērētājam faktiski izmaksātās summas un ar procentiem nesaistīto kredīta izmaksu kopsumma. Pēc tam šādi kapitalizētie procenti tiek pieskaitīti summai, kas patērētājam ir jāatmaksā, pildot savas saistības saskaņā ar patēriņa kredītīgumu. Tā tas ir arī izskatāmajā lietā.
- 7 Iesniedzējtiesai ir šaubas par attiecīgās prakses pareizību no Direktīvas 2008/48 mērķa un Savienības tiesību efektivitātes principa viedokļa. Attiecīgās direktīvas preambulas 6. apsvēruma otrajā teikumā ir teikts, ka pārredzamāka un efektīvāka kredītu tirgus attīstība telpā bez iekšējām robežām ir būtiska, lai veicinātu pārrobežu darbības izvērsšanu. Savukārt ņemot vērā direktīvas preambulas 8. apsvēruma pirmo teikumu, ir svarīgi, lai tirgus piedāvātu pietiekamu patērētāju aizsardzību patērētāju uzticības nodrošināšanai. Visbeidzot, minētās direktīvas 9. apsvēruma pirmajā teikumā ir noteikts, ka vajadzīga pilnīga saskaņošana, lai visiem patērētājiem Kopienā nodrošinātu augstu un līdzvērtīgu viņu interešu aizsardzības līmeni un lai izveidotu īstu iekšējo tirgu.
- 8 Tādējādi Direktīva 2008/48 tika pieņemta ar divkāršu mērķi – nodrošināt visiem Savienības patērētājiem augstu un līdzvērtīgu viņu interešu aizsardzības līmeni un sekmēt pareizi funkcionējoša patēriņa kredītu iekšējā tirgus izveidi (skat. Tiesas spriedumu, 2016. gada 21. aprīlis, C-377/14, EU:C:2016:283, 61. punkts). Attiecīgās direktīvas mērķi un iepriekš aprakstītā Polijas tiesu prakse neapšaubīt patēriņa kredītīgumos ietvertus noteikumus, ar kuriem patērētājam tiek uzlikts pienākums maksāt procentus par kredīta lietošanu, kas aprēķināti kā procenti gan par patērētājam izmaksātā kredīta summu, gan par ar procentiem nesaistītajām kredīta izmaksām, pamudināja iesniedzējtiesu uzdot Tiesai jautājumu, kā ir pareizi interpretējamas Savienības tiesību normas šajā jomā.
- 9 Lūgtā interpretācija būs nozīmīgs apstāklis, kas ietekmēs tiesas lēmumu šajā lietā, jo tā tieši attiecas uz vērtējumu, vai prasītāja šajā lietā blanko vekseli ir aizpildījusi pareizi, kas ir prasības faktiskā sastāva elements šajā lietā.

- 10 **Attiecībā uz pirmo prejudiciālo jautājumu** iesniedzējtiesa norādīja, ka patēriņa kredītliģumā noteiktai aizņēmuma likmei ir jāattiecas uz patērētājam izmaksātā kredīta summu, kā tas izriet no definīcijas, kura ir ietverta Direktīvas 2008/48 3. panta j) punktā un Likuma par patēriņa kredītu 5. panta 10. punktā, ar ko šī norma ir transponēta valsts tiesībās. Savukārt šaubas rada tas, vai – ņemot vērā Direktīvas 2008/48 mērķus –, nav nepieņemama prakse, ka patēriņa kredītliģumos tiek iekļauti noteikumi, kas paredz patērētājam pienākumu maksāt procentus par kredīta izmantošanu, kuri aprēķināti ne tikai par patērētājam faktiski izmaksātā kredīta summu, bet arī par ar procentiem nesaistītajām kredīta izmaksām, ko finansē pārdevējs vai piegādātājs (kreditors).
- 11 Šajā ziņā ir iespējamās divas pretējas tiesību normu interpretācijas.
- 12 **Saskaņā ar pirmo interpretāciju**, atsaucoties uz Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta f) apakšpunkta burtisko formulējumu, kas lasīts kopsakarā ar 3. panta j) apakšpunktu, kā arī uz vispārīgo civiltiesību principu, proti, liģumslēģšanas brīvības principu, citētās tiesību normas *expressis verbis* neliedz liģumattiecības veidot tā, ka procenti par kredīta izmantošanu tiek aprēķināti arī par ar procentiem nesaistītajām kredīta izmaksām, kuras aizņēmējs atmaksās kredīta atmaksas brīdī un kuras kreditors kredītē kredīta piešķiršanas brīdī. Ja aizņēmējs (patērētājs) piekrīt šādam risinājumam – kaut vai klusējot, kad tas noslēdz kreditora (pārdevēja vai piegādātāja) sagatavotu liģumu – un ja Direktīvas 2008/48 un Polijas Likuma par patēriņa kredītu formulējums to skaidri neaizliedz, šāds liģuma noteikums nav uzskatāms par prettiesisku. Šāda burtiskā interpretācija ir arī pamatā iepriekš aprakstītajai Polijā plaši izplatītajai praksei neapšaubīt patērētājam uzlikto pienākumu maksāt procentus par kredīta izmantošanu, kuri aprēķināti par summu, ko veido patērētājam faktiski izmaksātā summas un ar procentiem nesaistīto kredīta izmaksu kopsumma.
- 13 Savukārt **otrs veids, kā ir iespējams interpretēt** Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta f) apakšpunktu, kas lasīts kopsakarā ar 3. panta j) punktu, ir saistīta teleoloģiskās interpretācijas principi un procentu par kredīta izmantošanu būtību. Pamatojoties uz Civilkodeksa 359. panta 1. punktu, procenti par naudas summu ir maksājami tikai tad, ja tas izriet no tiesību akta vai likuma, tiesas nolēmuma vai citas kompetentās iestādes lēmuma. Šie procenti nav tie paši procenti kā nokavējuma procenti (Civilkodeksa 481. pants). Vienlaikus tiesa ņēma vērā Tiesas 2016. gada 21. aprīļa spriedumu (C-377/14, EU:C:2016:283), kurā ir noteikts, ka “kredīta kopsumma un izņemtā kredīta vērtība nozīmē visas patērētāja rīcībā nodotās summas, izslēdzot tās summas, kuras aizdevējs piešķirjis, lai apmaksātu ar attiecīgo kredītu saistītās izmaksas, un kuras faktiski šim patērētājam nav samaksātas [...]; jēdzieni “kredīta kopsumma” un “kredīta kopējās izmaksas patērētājam” izslēdz viens otru un ka tādējādi kredīta kopsummā nevar iekļaut nekādas summas, kuras ir ietvertas kredīta kopējās izmaksās patērētājam. Līdz ar to kredīta kopsummā Direktīvas 2008/48 3. panta 1) punkta un 10. panta 2. punkta izpratnē nevar tikt ietvertas nekādas summas, ar kurām tiek apmaksātas tādas saistības ar attiecīgo kredītu uzņemtās saistības kā administratīvās izmaksas, procenti, komisijas nauda vai cita veida izmaksas, kuras ir jāmaksā patērētājam”.

- 14 Ņemot vērā iepriekš minēto, būtu jāuzskata, ka procenti par kredīta izmantošanu kompensē kreditoram tikai par patēriņa kredīta kapitāla nodrošināšanu aizņēmējam, nevis arī par ar procentiem nesaistīto kredīta izmaksu – it īpaši komisijas maksu, kas pēc savas būtības ir papildu atlīdzība kreditoram par kredīta piešķiršanu – kreditēšanu.
- 15 Šajā ziņā iesniedzējtiesa ņēma vērā Direktīvas 93/13 3. panta 1. punktu, kurā ir noteikts, ka līguma noteikumu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, uzskata par negodīgu, ja, pretēji prasībai pēc godprātības, tas rada ievērojamu nelīdzsvarotību pušu tiesībās un pienākumos, kas izriet no līguma, un tas notiek par sliktu patērētājam. Tāpat iesniedzējtiesa ņēma vērā Civilkodeksa 385.¹ panta 1. punktu, ar kuru minētais regulējums ir īstenots un kurā ir noteikts, ka patērētāju līguma noteikumi, kuri nav individuāli saskaņoti, patērētājam nav saistoši, ja tie nosaka tā tiesības un pienākumus pretēji labiem tikumiem, acīmredzami neievērojot tā intereses (nepieļaujami līguma noteikumi). Šī tiesību norma neattiecas uz noteikumiem par pušu pamatpienākumiem, it īpaši cenu vai atlīdzību, ja tie ir formulēti nepārprotami.
- 16 Vienlaikus jāuzsver, ka – ņemot vērā Polijas *Sąd Najwyższy* [Augstākās tiesas] rezolūciju –, komisijas maksa, kura ir atlīdzība par aizdevuma piešķiršanu un kura ir paredzēta aizdevuma līgumā, uz ko attiecas Likuma par patēriņa kredītu noteikumi, nav pamatmaks Civilkodeksa 385.¹ panta 1. punkta izpratnē. Iepriekš minētais jautājums tieši liek secināt, ka procenti par komisijas maksu arī nav pamatmaks.
- 17 Tādējādi izvirzītie argumenti var pamatot interpretāciju, ka Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta f) apakšpunkts, lasot to kopsakarā ar 3. panta j) punktu, ir jāsaprot tādējādi, ka procentu par kredīta izmantošanu aprēķināšana arī par izmaksām, kuras nav saistītas ar kredītu (nevis tikai par izmaksāto kredīta summu), būtu jāuzskata par pretrunā esošu šīm tiesību normām Direktīvas 2008/48 mērķu kontekstā, kuri turklāt būtu jāinterpretē, ņemot vērā Direktīvas 93/13 3. panta 1. punktu un Civilkodeksa 385.¹ panta 1. punktu.
- 18 **Otrais prejudiciālais jautājums** arī būtībā attiecas uz problēmu, ka kreditors procentus par kredīta izmantošanu aprēķina, balstoties uz kopējo patērētāja maksājamo summu, taču no kreditoram (pārdevējam vai piegādātājam) uzlikto informēšanas pienākumu viedokļa.
- 19 Izskatāmās lietas faktiskajos apstākļos banka attiecīgā līguma tekstā bija ietvērusi divas norādes par līguma procentu likmi. Pirmkārt, līgumā bija norādīts, ka aizņēmuma likme ir mainīga, un līguma noslēgšanas dienā tā bija 9,99 % gadā. Otrkārt, no līguma teksta var secināt, ka kapitalizēto procentu summa ir 116 476,51 PLN.
- 20 Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta f) un g) apakšpunktā ir noteikts, ka kredītlīgumā skaidri un lakoniski norāda aizņēmuma likmi, šīs likmes – attiecīgos gadījumos – indeksācijas vai standarta procentu likmi, kas piemērojama sākotnējai

aizņēmuma likmei, kā arī aizņēmuma likmes maiņas periodus, noteikumus un procedūras. Ja atkarībā no apstākļiem piemēro atšķirīgas aizņēmuma likmes – minēto informāciju par visām piemērojamām likmēm (f) apakšpunkts), kā arī gada procentu likmi un kopējo patērētāja maksājamo summu, kas aprēķināta kredītlīguma noslēgšanas brīdī; min visus pieņēmumus, kas izmantoti minētās likmes aprēķinam (g) apakšpunkts).

- 21 2019. gada 5. septembra spriedumā (C-331/18, EU:C:2019:665, 48. punkts) tika atzīts, ka “Direktīvā 2008/48 nav paredzēts pienākums kredītlīgumā jebkādā veidā minēt patērētāja veicamo maksājumu sadalījumu, atspoguļojot kapitāla atmaksu [..], procentus un citas veicamās maksas atbilstoši šim līgumam”.
- 22 Iepriekš norādītais tiek secināt, ka kreditora sastādītais atmaksas grafiks, kurš ietver patērētāja veicamo maksājumu apjomu, skaitu un biežumu un – attiecīgā gadījumā – kārtību, kādā maksājumus novirzīs dažādu nesamaksāto maksājumu samaksai, kuriem piemēro dažādas aizņēmuma likmes, un kurš atbilst Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta h) apakšpunkta noteikumiem, pats par sevi nenozīmē, ka ir izpildīts Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta f) apakšpunktā noteiktais informēšanas pienākums.
- 23 Tiesa jau ir precizējusi, ka Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punktā noteiktais informēšanas pienākums tāpat kā šīs direktīvas 5. un 8. pantā noteiktie pienākumi palīdz sasniegt šīs direktīvas mērķus, proti, nodrošināt patērētājiem augstu un līdzvērtīgu viņu interešu aizsardzības līmeni un sekmēt pareizi funkcionējoša patēriņa kredītu iekšējā tirgus izveidi (skat. spriedumus, 2016. gada 21. aprīlis, C-377/14, EU:C:2016:283, 61. punkts, un 2019. gada 5. septembris, C-331/18, EU:C:2019:665, 41. un 42. punkts).
- 24 Iesniedzējtiesai rodas šaubas par to, vai informācija, ko prasītāja sniedza atbildētājam par tai piešķirtā kredīta procentu likmi, var tikt uzskatīta par izsmelšu, pilnīgu un skaidru, ņemot vērā Direktīvas 2008/48 mērķus. Lai gan prasītāja norādīja aizņēmuma likmi, nav norādes, par kādu konkrēti summu šie procenti tiks aprēķināti. Tomēr, kā izriet no prasītājas atbildes, kas tika sniegta tikai uz tiesas jautājumu, kredītlīgumā kapitalizēto procentu summa tika aprēķināta kā procentu likme (9,99 % gadā) no kopējās kredīta summas (199 814,35 PLN), ieskaitot gan summu, kas tika piešķirta aizņēmējam (171 840,34 PLN), gan komisijas maksu par kredīta piešķiršanu, kura tika iekasēta no kredīta summas (27 974,01 PLN). Pamatojoties uz pierādījumiem, nav iespējams konstatēt, ka prasītāja pirms kredītlīguma noslēgšanas būtu sniegusi atbildētājam attiecīgo informāciju par to, kā tieši tika aprēķināta līgumā kapitalizēto procentu summa.
- 25 Iesniedzējtiesa uzskata, ka Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta f) un g) apakšpunktu ir iespējams interpretēt divējādi.
- 26 Saskaņā ar **pirmo iespējamo interpretāciju**, kas balstīta uz gramatisko metodi, kreditoram ir pienākums sniegt informāciju tikai par aizņēmuma procentu likmi,

kā tas burtiski izriet no Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta f) apakšpunkta, kā arī par gada procentu likmi un kopējo patērētāja maksājamo summu atbilstīgi minētās direktīvas 10. panta 2. punkta g) apakšpunktam. Pamatojoties uz šādu interpretāciju, informācija, ko kreditors (pārdevējs vai piegādātājs) sniedz patērētājam par aizņēmuma likmi, var ietvert tikai norādi par konkrēto procentu likmi, turklāt kreditora pienākums ir norādīt kopējo patērētājam maksājamo summu un GPL. Tomēr pienākums sniegt patērētājam šo informāciju neliedz iespēju līgumā iekļaut arī noteikumus par procentiem, kuri jāmaksā par tādām kredīta izmaksām, kuras nav saistītas ar procentiem. Citiem vārdiem sakot, ja kreditors patērētājam sniedza informāciju tikai par aizņēmuma procentu likmi, tā ir pietiekama informēšanas pienākumu izpilde saskaņā ar Direktīvu 2008/48. Tāpēc, pamatojoties uz šādu interpretāciju, būtu jāuzskata, ka kreditoram nav pienākuma informēt patērētāju par to, vai kapitalizēto procentu summa tika aprēķināta kā procenti par kredīta summu, kas palikusi aizņēmēja rīcībā, vai arī kā procenti par izsniegto kredīta summu un bankas komisijas naudu, kura tika atskaitīta no kredīta summas, vai citām ar kredītu nesaistītajām izmaksām. Minētā interpretācija, šķiet, ir pamatā Polijā plaši izplatītajai praksei, ka atsevišķi pārdevēji vai piegādātāji patērētāju kredītlīgumu saturu formulē tā, ka patērētājam šāda informācija netiek sniegta, un tiesas, kas izskata šāda veida lietas, to bieži neapšaubā.

- 27 Saskaņā ar **otro iespējamo interpretāciju**, ko pēc iesniedzējtiesas domām var pamatot ar Direktīvas 2008/48 mērķiem, Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta f) apakšpunktā paredzētais informēšanas pienākums – vērtējot to arī šīs direktīvas 10. panta 2. punkta g) apakšpunkta kontekstā – neattiecas tikai uz aizņēmuma likmi, bet tas faktiski ir paredzēts, lai patērētājam sniegtu skaidru un visaptverošu informāciju par kārtību, kādā tiek aprēķināta summa, kas tam ir jāmaksā par labu kreditoram patērētāja kredītlīguma noslēgšanas rezultātā. No praktiskā viedokļa raugoties, patērētājam, uzņemoties kredītsaistības, būtiska – un dažkārt pat izšķiroša – nozīme ir ne tik daudz abstraktajai aizņēmuma likmei, cik faktiskajai procentu summai, kas viņam būs jāmaksā kreditoram, pildot savas saistības. No šā viedokļa raugoties, par būtisku faktoru var uzskatīt to, ka patērētājam ir jābūt informētam par to, kā tieši ir aprēķināta kapitalizēto procentu summa. Ja kreditors nesniedz šādu informāciju pārredzamā veidā pirms līguma noslēgšanas vai vēlākais pašā līgumā, var uzskatīt, ka netiek nodrošināta pietiekama patērētāju uzticība (Direktīvas 2008/48 8. apsvēruma). Šķiet, ka, pamatojoties uz minētās direktīvas 10. panta 2. punkta f) apakšpunkta burtisko formulējumu, kas lasīts kopsakarā ar 3. panta j) apakšpunktu, patērētājs var prezumēt, ka kapitalizētie procenti tiks aprēķināti tikai par izmaksāto kredīta summu. Tādējādi – neskarot kapitāla procentu iekasēšanas pieļaujamību arī par ar kredītu nesaistītajām izmaksām, kas ir pirmā prejudiciālā jautājuma priekšmets – ir jāapsver, vai tam, ka kreditora, kas ir pārdevējs vai piegādātājs, formulētā līgumā ir pieņemts atšķirīgs kapitalizēto procentu summas aprēķināšanas pamats (šajā gadījumā: izmaksātā kredīta summa un no kredīta summas ieturētā komisijas maksa, kā arī ar kredītu nesaistītās izmaksas), nebūtu jābūt nesaraucjami saistītam ar pienākumu sniegt patērētājam skaidru informāciju šajā ziņā, lai nodrošinātu līguma noteikumu pārredzamību. Šādu interpretāciju, šķiet, apstiprina arī

Direktīvas 93/13 5. panta pirmais un otrais teikums, saskaņā ar kuriem līgumos, kuros visi vai atsevišķi patērētājam piedāvāti noteikumi ir rakstveidā, šiem noteikumiem vienmēr jābūt sastādītiem vienkāršā, skaidri saprotamā valodā. Ja rodas šaubas par kāda noteikuma nozīmi, priekšroka dodama interpretācijai, kas ir vislabvēlīgākā patērētājam. Tiesa, piemēram, 2021. gada 18. novembra spriedumā (C-212/20, EU:C:2021:934) ir sniegusi šādus skaidrojumus: prasība par līguma noteikumu pārskatāmību ir jāsaprot tādējādi, ka tajā ir noteikts ne tikai tas, ka attiecīgajam noteikumam ir jābūt saprotamam patērētājam no formālā un gramatiskā viedokļa, bet arī ka samērā informētam, uzmanīgam un apdomīgam vidusmēra patērētājam ir jāvar saprast, kā konkrēti darbojas procentu likmes aprēķināšanas metode (42. punkts); prasība par formulējumu vienkāršā un skaidri saprotamā valodā nozīmē, ka kredītņēmumu gadījumā finanšu iestādēm ir jāsniedz aizņēmējiem pietiekama informācija, lai tie varētu pieņemt savus lēmumus, būdami piesardzīgi un labi informēti (43. punkts).